

Sygn. akt IV U 150/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jacek Witkowski
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 grudnia 2015r. w S.

odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 30 grudnia 2013 r. Nr (...) - (...)

w sprawie A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty socjalnej

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 150/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.12.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił wnioskodawczyni A. K. przyznania prawa do renty socjalnej, albowiem Komisja Lekarska ZUS nie stwierdziła, by ubezpieczona była całkowicie niezdolna do pracy. Nie został więc spełniony jeden z warunków zawartych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982 ze zm.).

Od decyzji tej odwołanie złożyła A. K.. Skarżąca wskazała, iż jest osobą o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 16-tym rokiem życia. Od 1996 r. pozostawała pod opieką Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Korzystała również z terapii logopedycznej oraz z indywidualnych i grupowych zajęć socjoterapeutycznych ze względu na zaburzony rozwój emocjonalno-społeczny. Cierpi również na krótkowzroczność oraz zespół (...) (odwołanie k. 2-6).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wnosił o jego oddalenie powołując się na argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 7-8).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczona A. K., ur. (...), na podstawie decyzji (...) Oddział w S. z dnia 30.11.2012 r., miała w okresie od 30.10.2012 r. do 30.11.2013 r. przyznaną rentę socjalną (decyzja k. 32 a. r.). W dniu 8.10.2013 r. wystąpiła do ZUS z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty socjalnej (k. 34 a. r.). W toku postępowania orzeczniczego Komisja Lekarska ZUS rozpoznała u wnioskodawczynie następujące schorzenia: zespół (...), krótkowzroczność korygowaną, skoliozę lewostronną miernego stopnia (k. 39 a. l.). W ocenie Komisji aktualny stan zdrowia badanej nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy (wypis z orzeczenia k. 40 a. r.). Orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 16.12.2013 r. stało się podstawą do wydania w dniu 30.12.2013 r. zaskarżonej decyzji (k. 41 a. r.).

W toku postępowania odwoławczego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy: neurologa, psychiatry, okulisty oraz psychologa (k. 18-20 a. s.). Biegli wymienionych specjalności po przebadaniu wnioskodawczynie oraz po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską z jej dotychczasowego leczenia, rozpoznali następujące schorzenia: wysoką krótkowzroczność z astygmatyzmem obu oczu, zwyrodnienie krótkowzroczne siatkówek, aktualne funkcjonowanie intelektualne w granicach normy, brak istotnych dysfunkcji w (...), zaburzenia emocjonalne i funkcjonowania społecznego oraz zespół A. w wywiadzie. W ich ocenie, badana jest częściowo niezdolna do pracy (opinia k. 18-20).

W uzasadnieniu opinii biegli wskazali m. in., iż stan narządu wzroku, a mianowicie obniżona ostrość wzroku obu oczu co do dali i bardzo dobra do blizy w silnych okularach, sprowadza lekki stopień niepełnosprawności. Biegli nie stwierdzili u ubezpieczonej schorzeń neurologicznych. Biegła psycholog decyzję dotyczącą niezdolności do pracy pozostawiła psychiatrze. Z przyczyn psychiatrycznych A. K. nie jest aktualnie całkowicie niezdolna do pracy z przyczyn psychiatrycznych, w ciągu dnia funkcjonuje prawidłowo, m. in. uczestniczy w zajęciach prowadzonych przez ośrodek terapii zajęciowej. Kontakt z innymi ludźmi będzie zaś miał dla niej korzystne oddziaływanie terapeutyczne.

Do powyższej opinii strona odwołująca zgłosiła zastrzeżenia. Zarzuciła m. in. nieprzeprowadzenie przez biegłych żadnych badań mogących określić poziom funkcjonowania społecznego ubezpieczonej, a powyższe powinno stać się podstawą o orzekaniu o niezdolności do pracy. Wskazała również, iż przykładowo powinna być zastosowana Skala Dojrzałości (...) (k. 49-51).

W opinii uzupełniającej, po zapoznaniu się z przedstawioną przez ubezpieczoną dokumentacją biegła psycholog podkreśliła, iż uprzednio odniosła się do poziomu funkcjonowania intelektualnego, emocjonalnego i społecznego A. K.. Psycholog zaznaczyła, że badanie Skalą Dojrzałości (...). D. opiera się na wywiadzie, którego udziela opiekun osoby badanej i nie zawsze jest on obiektywny. Rozpoznanie przy tym zespołu (...) nie leży w kompetencji psycholog. Opis funkcjonowania ubezpieczonej w Środowiskowym (...) Samopomocy przy (...) w S. z 16.02.2015 r. zawiera informacje znajdujące uzasadnienie w rozpoznanych zaburzeniach emocjonalnych i funkcjonowania społecznego. Psychiatra wskazał, iż ubezpieczona uczestniczy w zajęciach terapeutycznych, w których biorą udział inne osoby, co jest bardzo korzystne dla A. K.. Proces uspołeczniania ubezpieczonej trwa i jest przez nią akceptowany. Ponadto, w zaświadczeniu wydanym przez Niepubliczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum (...) z 4.03.2014 r. zalecono, by podjęcie intensywnej psychoterapii, w tym treningu uspołeczniania. W obliczu powyższego, biegły psychiatra podtrzymał stanowisko wyrażone w opinii głównej (opinia uzupełniająca k.67-68).

Zarzuty do powyższej opinii złożyła pełnomocnik ubezpieczonej, jej matka, J. K. (k. 74-77). Podniosła, iż w złożonej dokumentacji zaznaczono, iż ubezpieczona nie jest w stanie samodzielnie funkcjonować, wymaga wsparcia osób trzecich w postaci pokierowania, stałego upewniania, wręcz czuwania nad jej bezpieczeństwem. Powyższe pozostaje w sprzeczności z treścią opinii uzupełniającej. Pełnomocnik wskazała, iż psychiatra jedynie stwierdził o uczestniczeniu ubezpieczonej w zajęciach terapeutycznych, lecz nie ustosunkował się do opisu jej funkcjonowania na zajęciach. Zdaniem J. K., biegli nie odnieśli się do otrzymanych dokumentów oraz wyczerpująco nie ustosunkowali się do zgłoszonych zarzutów.

Stosownie do wniosku pełnomocnik ubezpieczonej, Sąd dopuścił dowód z opinii innych biegłych lekarzy psychologa i psychiatry (opinia k. 92-93). Rozpoznali oni u ubezpieczonej zespół (...). W ich ocenie, ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy. Powyższe powstało przed ukończeniem przez A. K. 18. roku życia i trwa do 30.06.2018 r.

W uzasadnieniu opinii biegli wskazali, iż ubezpieczona jest leczona psychiatrycznie od 12. roku życia z rozpoznaniem zespołu (...). Nadal, od 2013 r. kontynuuje wspomniane leczenie. Biegli powołali się na opinię psychologa (...) w S., który stwierdził, iż A. K. jest samodzielna w zakresie podstawowych czynności dnia codziennego, wymaga jednak pomocy w załatwieniu spraw urzędowych. Biegli wskazali, iż podstawowym problemem w funkcjonowaniu ubezpieczonej są nieprawidłowe relacje z innymi osobami. Ma ona bowiem skłonność do podporządkowywania się, jest łatwowierna oraz nie przewiduje zagrożeń w relacjach z innymi osobami. Powyższe dysfunkcje zakłócają w poważnym stopniu jej funkcjonowanie społeczne oraz mają wpływ na trudności adaptacyjne. Różnice we wnioskach sformułowanych w stosunku do poprzedniej opinii biegli tłumaczyli tym, iż oni zwrócili uwagę na dysfunkcje w zakresie relacji ubezpieczonej z otoczeniem, zaś pierwszy zespół biegłych skupił się na sprawności opiniowanej w codziennym funkcjonowaniu.

Wobec zaistniałych rozbieżności pomiędzy sporządzonymi opiniami, Sąd dopuścił dowód z opinii innych biegłych psychiatry i psychologa (opinia k. 110-111). Rozpoznali oni u A. K. cechy nieprawidłowej osobowości z niedojrzałością emocjonalną, obniżeniem poziomu funkcjonowania społecznego, elementami zespołu (...) przy przeciętnej sprawności intelektualnej i braku wykładników organicznego uszkodzenia (...). Powyższe doprowadziło biegłych do uznania, iż A. K. jest trwale, częściowo niezdolna do pracy od dzieciństwa. Nie jest ona przy tym całkowicie niezdolna do pracy.

W uzasadnieniu biegli wskazali, iż nie stwierdzili całościowych zaburzeń rozwojowych, typowych dla autyzmu dziecięcego z zaburzeniami w zakresie rozumienia mowy i wypowiedzania się oraz zaburzeń funkcji poznawczych z obniżeniem sprawności intelektualnej. Podczas przedmiotowego badania wystąpiły natomiast pewne nieprawidłowości w zakresie relacji z otoczeniem i interakcjach społecznych, jednakże były one obecne przy braku nasilonych wyizolowanych zainteresowań, powtarzających się, stereotypowych zachowań i manieryzmów ruchowych oraz niezdarności ruchowej. Nie dochodziło również do występowania epizodów psychotycznych. Powyższe wskazuje jedynie na elementy zespołu (...). Zdaniem biegłych, powyższe w sposób znaczący utrudnia opiniowanej funkcjonowanie społeczne. Powodują, iż A. K. nie jest zdolna do wykonywania prac całkowicie samodzielnych, twórczych, wymagających wykazania własnej interwencji i nawiązywania bliższych relacji z otoczeniem. Badana jednak, ze względu na przeciętną sprawność intelektualną oraz brak organicznych zaburzeń psychicznych może wykonywać proste i złożone prace pod nadzorem, na zlecenie, mając z góry ustalony zakres obowiązków i wykonywanych zadań. Biegli zwrócili również uwagę, iż w związku udziałem ubezpieczonej w terapii w (...) oraz ukończeniu Policealnego Studium w zawodzie technika administracyjnego następuje stopniowa poprawa w zakresie posiadanych kompetencji w związku z nabyciem nowych umiejętności- w tym obsługi komputera.

Pełnomocnik ubezpieczonej zgłosił zastrzeżenia do opinii w powyższym kształcie (k. 119-120). Podniosła, iż od 2003 r. A. K. ma zdiagnozowany zespół (...), a nie jedynie jego elementy, na co wskazuje dokumentacja medyczna znajdująca się w aktach sprawy. Zarzuciła, iż biegli nie odnieśli się do informacji zawartych w Zaświadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w S. z dnia 16.02.2015 r. oraz 23.04.2015 r. dotyczących funkcjonowania społecznego ubezpieczonej. Ponadto, pełnomocnik wniosła o powołanie innego zespołu biegłych.

Sąd uznał, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci trzech sporządzonych opinii biegłych, w tym opinii uzupełniającej, w sposób dostateczny wyjaśnia sporną okoliczność niezdolności do pracy ubezpieczonej. Stąd też, na podstawie art. 217 § 3 kpc, Sąd oddalił wniosek pełnomocnik A. K. o powołanie innego zespołu biegłych tych samych specjalności.

Dwie, spośród trzech opinii psychiatryczno-psychologicznych, wskazują, że aktualny stan zdrowia psychicznego ubezpieczonej powoduje jedynie częściową niezdolność do pracy o charakterze trwałym. W szczególności, ostatnia opinia biegłych jest miarodajna, albowiem biegli dysponowali pełniejszym materiałem dowodowym, a także mieli możliwość zapoznania się z opiniami biegłych wcześniej opiniujących. W sposób stanowczy ocenili, iż schorzenia ubezpieczonej powodują częściową niezdolność do pracy. Swoją ocenę należycie uzasadnili. Opinia ta jest zbieżna

z opinią pierwszego zespołu biegłych psychiatry i psychologa. Podkreślić należy również, iż trzecia opinia jest najbardziej wyczerpująca zarówno w części badań psychologicznych, jak i oceny psychiatrycznej.

Artykuł 5 cyt. wyżej ustawy o rencie socjalnej przy ustalaniu całkowitej niezdolności do pracy odsyła do regulacji zawartych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie natomiast z art. 12 ust. 2 przywołanej ustawy, całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy.

Podzielając wnioski wypływające z wyżej wymienionych opinii biegłych, Sąd przyjął, iż wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Na uwagę zasługuje wskazane w ostatniej z wywołanych opinii stwierdzenie biegłych, iż A. K. może wykonywać proste i złożone prace pod nadzorem, na zlecenie, mając z góry ustalony zakres obowiązków oraz wykonywanych zadań. Ponadto, jak zauważono, następuje stopniowa poprawa w zakresie posiadanych kompetencji ubezpieczonej. Powyższe koresponduje również z wyrażonym w pierwszej opinii stwierdzeniem, iż kontakt z innymi ludźmi będzie miał dla ubezpieczonej korzystne oddziaływanie terapeutyczne.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona A. K. nie spełnia przesłanek wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, które warunkują przyznanie jej dochodzonego uprawnienia.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł jak w sentencji.